

KONFERENCJA ROCZNA
PROGRAMU WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ
RZECZPOSPOLITA POLSKA – REPUBLIKA SŁOWACKA 2007-2013
Kraków, 17 czerwca 2009

**Współpraca transgraniczna –
perspektywa ekonomisty**

Prof. Aleksander Surdej

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Model grawitacyjny i efekt granicy w teorii handlu międzynarodowego

Model grawitacyjny handlu międzynarodowego stworzony został jako analogia prawa grawitacyjnego w fizyce niezależnie przez [Tinbergena \(1962\)](#) i [Pöyhönena \(1963\)](#).

$$T_{ij} = A Y_i Y_j / D_{ij},$$

*gdzie T_{ij} to eksport z kraju i do kraju j ,
 Y_i, Y_j to odpowiednio dochody narodowe obu krajów,
 D_{ij} natomiast to dystans pomiędzy nimi,
 A to stała równania.*

Do równania można wprowadzić inne stałe i zmienne.

Nieciągłość w zakresie cen i ilości wymienianych dóbr, która pojawia się na skutek istnienia granic państwowych. Jeśli na przykład cena jakiegoś dobra jest wyższa po jednej stronie granicy niż po drugiej, to mamy do czynienia z **efektem granicy**.

Cele interwencji publicznej

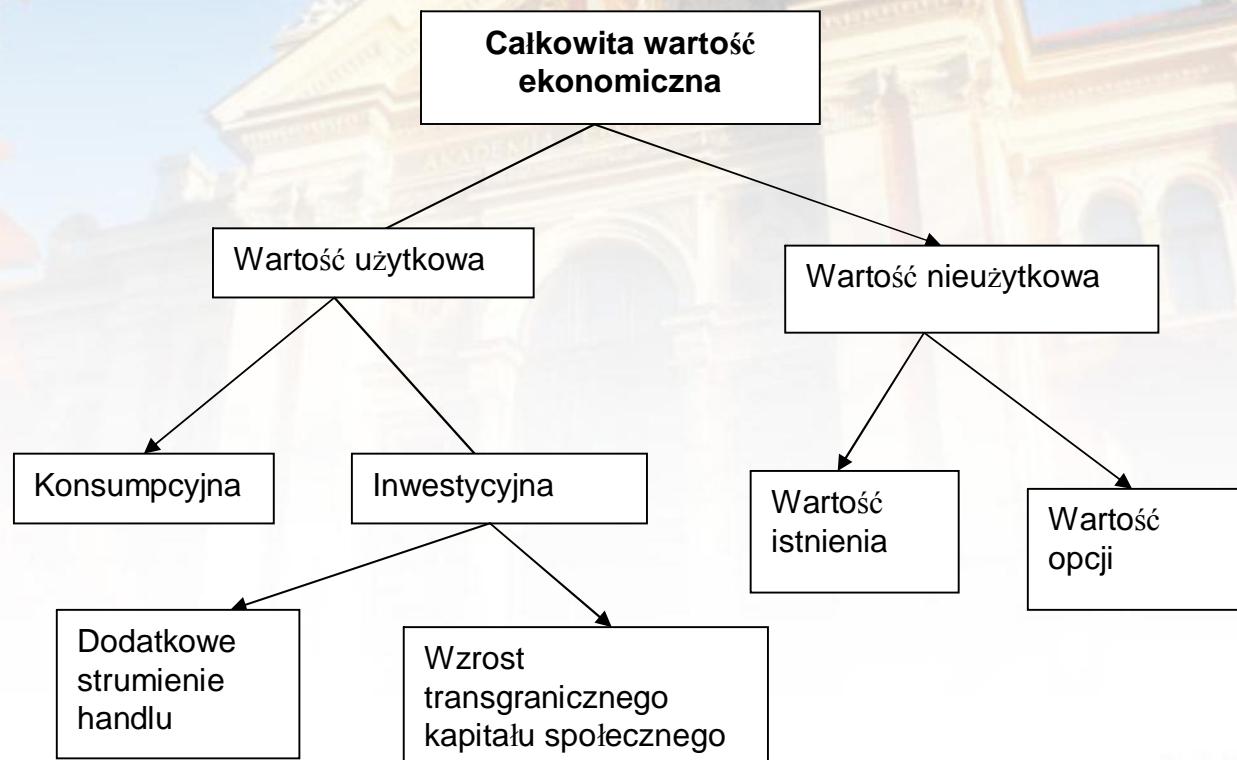
- Zmniejszenie siły „efektu granicznego” poprzez rozwój „3i”:
 - **Infrastruktury;**
 - **Instytucji;**
 - **Informacji.**

Programy w współpracy transgranicznej: jak badać ich efekty?

- Pozytywne efekty zewnętrzne (tworzenie korzyści, które stają się udziałem sektora prywatnego);
- Stany kontrfaktyczne (jak wyglądałby świat bez realizacji programu);
- Potrzeba przywództwa instytucjonalnego.

Wykres 1

Pomiar korzyści z publicznego inwestowania we współpracę transgraniczną

Źródło: Opracowanie własne

Dynamiczne skutki współpracy transgranicznej: przykład innowacyjności

1. Działalność innowacyjna jest zarazem konkurencją i kooperacją;
2. Działalność innowacyjna prowadzona zazwyczaj indywidualnie lub w małych przedsiębiorstwach wymaga przestrzennego skupienia.
3. Ekonomiczne efekty innowacyjności (tworzenie wiedzy, informacji i idei) można dostrzec, gdy posłużymy się pojęciem „transgranicznej” efektywności”

Co czyni współpracę transgraniczną innowacyjną?

- Jakość/cechy informacji przekazywanych przez mieszkańców;
- Wiedza i zdolność do wykorzystywania zasobów informacji;
- Zdolność do tworzenia nowych idei/produktów przy wykorzystaniu informacji/wiedzy i kompetencji

Dziękuję za uwagę!